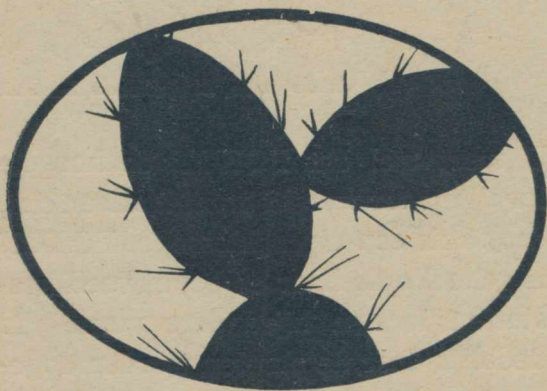

SUCCULENTA

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

Nummer 1

Januari-Februari 1948

Redactie-adres:

A. J. A. Uitewaal, Alex. Boersstraat 25 huis, Amsterdam

Secretariaat:

Mevr. J. Grullemans—van Berghem, Hereweg 19, Lisse

Gelukkig

kunnen wij U weer volop helpen aan

POKON

in de oude, U bekende kwaliteit

U weet wel dat POKON de hoogste kwaliteit ter wereld en niet alleen dat, doch ook een eigen klasse is. POKON is geheel oplosbaar en bevat voedingsstoffen in een bijzondere vorm, die dadelijk door de planten worden opgenomen en waardoor iedere mislukking of beschadiging is uitgesloten.

Cactussen en andere Vetplanten

houden van Pokon; ook andere planten en afgesneden bloemen

Heeft U het voor Uw planten over om ook met POKON thuis te komen als U om POKON uitgaat? Door de hoge kwaliteit heeft U zo weinig nodig, dat ze in gebruik ook nog het goedkoopst is.

Het bemesten met POKON is zo gemakkelijk. U doet een theelepel vol (dat is met een kop erop - een grote of kleine kop op een theelepel maakt in gewicht niets uit dus dat is altijd goed) in een kan, ketel of door een trechter in een fles. U vult deze met lauw water en als deze vol is, is de Pokon reeds opgelost. Dit is gemakkelijk!

Als U plantenvoedsel gaat halen vraagt U dan niet naar Kunstmest doch naar POKON.

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

SUCCULENTA

Nummer 1

1948

Jan. — Febr.

SUCCULENTA 1948

Een moeilijk jaar ligt achter ons, het eerste levensjaar van onze nieuwe vereniging. Onder energieke leiding van de heer U i t e w a a l kon ons tijdschrift zes maal verschijnen. Het aantal nummers dat in 1948 zal verschijnen, hebt U zelf in Uw handen. Slechts door het werven van nieuwe leden kan onze vereniging tot bloei gebracht worden. Het moet toch mogelijk zijn, dat elk lid in 1948 een nieuwe liefhebber aanbrengt. Doet Uw best daarvoor want de algemene activiteit is tot dusverre beslist onvoldoende.

Een aantal leden zou ons maandblad gaarne anders samengesteld willen zien. Ik zou deze leden willen verzoeken hun ernstig doordachte denkbeelden aan ons kenbaar te maken, of zelf artikelen te schrijven. Er zijn plannen genoeg, maar slechts uitvoerbaar bij voldoende medewerking, ook Uwerzijds.

Ook dit jaar zullen er weer zaden aan de leden worden aangeboden. Maakt allen zoveel mogelijk gebruik hiervan. Zaailingen ruilen of ten geschenke geven maakt vrienden en nieuwe liefhebbers. Het is de beste propaganda voor onze vereniging. Aan importen van planten hoeft men voorlopig niet te denken. Daarom zaait dit voorjaar zoveel mogelijk en werft elk minstens één nieuw lid.

Verder zou ik een beroep willen doen op de botanici in Nederland. Dit jaar zal waarschijnlijk een Federatie van Europese Succulenteverenigingen tot stand komen, die vooral het wetenschappelijke werk zal trachten te stimuleren. Moet Nederland met zijn bekwame botanici hierbij achter blijven? Verenigt U met ons, zoals dat in vele andere landen gebeurt. Geeft U ons iets van Uw kennis, wij geven U ons enthousiasme als succulentenkwekers. Wij stellen veel belang in Uw onderzoekingen, steunt ons bij het stichten van deze Federatie, die een oplossing kan brengen voor onze internationale samenwerking op succulentengebied. Zij die geen of nauwelijks belangstelling hebben voor wetenschappelijke vragen, zullen dan in het maandblad vrijwel geen wetenschappelijke publicaties meer vinden. De botanici en de liefhebbers met studiezin kunnen, door tevens lid te worden van de federatie, in de publicaties en in stellingen van deze federatie hun studien onderzoekingslust bevredigen. Laten we hopen, dat het in Europa thans mogelijk zal zijn op deze wijze samen te werken.

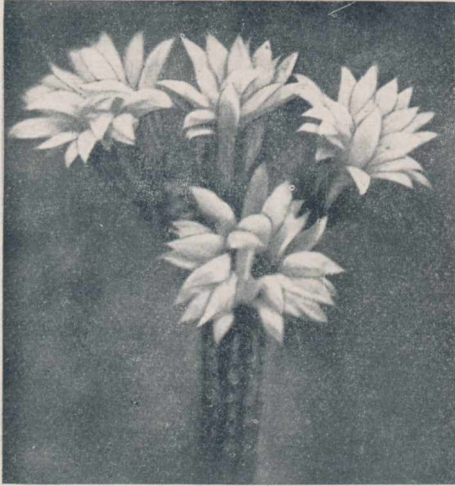
Met de allerbeste wensen voor onze vereniging en voor de leden veel vertrouwen, geloof en voorspoed, roep ik U allen op tot grote activiteit en belangstelling voor Succulenta.

A. F. H. BUINING,

Voorzitter.

Wilcoxia Poselgeri (Lem.) Br. & R.

door J. A. J a n s e

Wilc. Poselgeri

(foto: Janse)

Wilcoxia Poselgeri (Lem.) Br. & R. in Contr. U. S. Nat. Herb. xii, 10, 434 (1909); *Echinocereus Poselgeri* Lem., Cact. 57 (1868); *Cereus Poselgeri* Coulter in Cont. U. S. Nat. Herb. iii, 398 (1896); *Cereus tuberosus* Poselg. in Allgem. Gartenz. xxi, 135 (1853) non Pfeiff. Enum. Cact. (1837); *Echinocereus tuberosus* (Poselg.) Rümpl. ed.ii, 783 (1886).

Op de laatste door de afd. Haarlem gehouden excursie naar de kwekerij van de firma Kroon te Voorschoten konden de deelnemers naast vele andere interessante cactussen en vetplanten prachtige jonge geënte exemplaren bewonderen van bovenbeschreven soort en velen hebben dan ook die gelegenheid aangegrepen om hun collectie met deze mooie cactus uit te breiden.

Wij vinden deze plant onder twee

namen verspreid en dit behoeft dus wellicht enige toelichting.

De eerste auteur, die deze plant beschrijft is de Berlijnse arts Dr. H. Poselger, die van 1849—1852 reisde in Mexico en de Zuidelijke Verenigde Staten, ten einde planten voor zijn collectie te verzamelen. Hij noemde de plant om haar knolvormige wortel *tuberosus* d.w.z. knolvormig. Hij zag daarbij echter over het hoofd, dat reeds een voorganger die naam gebruikt had, nl. Ludwig Pfeiffer in 1837. Lemaire noemde de plant daarom in 1868 Poselgeri en bracht de plant in het geslacht *Echinocereus* onder. Tenslotte hebben Britton en Rose er een nieuw geslacht, *Wilcoxia*, voor opgesteld genaamd naar Gen. Wilcox, een enthousiast cactusliefhebber.

Uit de knolvormige wortels komen nauwelijks 1 cm. dikke rolronde takken voort met fijnwollige, zachtgestekelde areolen. De prachtige rose bloemen, die veel op die van de *Echinocerei* gelijken, komen meestal in groot aantal aan het eind der takken te voorschijn. Vooral groeit de plant goed, als ze geënt wordt gekweekt. Op eigen wortels groeit ze veel zwakker en is zeer gevoelig voor vocht.

De *Wilcoxia's* komen uit Zuidelijk Eexas en Coahuila in Noord Mexico. Enkele andere soorten zijn ook uit Sonora en Beneden Californië beschreven. Van de andere species is vooral ook de witwollige *Wilcoxia Schmollii* (Weingart) Back. in cultuur, doch nog slechts sedert kort. Deze soort werd in 1931 door Weingart in het Monatsschrift der D.K.G. beschreven.

Safford deelt ons nog mede in zijn „Cactaceae of N.E. and Central Mexico” (1909) dat *W. Poselgeri* in de provincie Nuevo Leon onder de naam „sacasil” bekend staat.

Iets over elektrische verwarming.

De verwarming van kassen en tabletten is voor velen van ons nog een probleem. Dit probleem kan echter op verschillende manieren worden opgelost.

Ten eerste door het plaatsen van een kolenkachel in de kas. Deze methode is voor de meesten van ons wel de eenvoudigste. Zij heeft echter enige nadelen. In de eerste plaats de bediening. De kachel moet op tijd bijgevuld worden, moet uitgehaald worden, wat meestal gepaard gaat met het verspreiden van belangrijke hoeveelheden as en stof. In de tweede plaats is de temperatuur in de kas niet gelijkmatig.

Een tweede, veel beter methode is de verwarming door middel van warm water de z.g. centrale verwarming. Het warme water wordt vanaf een centraal punt, de ketel, door een buizenstelsel geleid. De temperatuurverdeling kan hier volledig aan de te stellen eisen voldoen. Wordt nu de stookgelegenheid buiten de kas opgesteld, dan wordt ook geen hinder ondervonden van as en stof. Het moeilijkste punt blijft dus de bediening, ook speelt hier de financiële zijde een zeer belangrijke rol, daar de aanschaffing van een dergelijke installatie vrij kostbaar is.

Een derde methode is de verwarming door middel van electriciteit. Deze is wel de meest ideale; eenvoudige en gemakkelijke bediening. Deze bediening kan met de hand geschieden, doch het is ook mogelijk geheel automatische bediening toe te passen. Geen stof en geen as. Gelijkmatige temperatuur in de kas die zeer goed regelbaar is. Bovendien is op elk gewenst punt in de kas, al naar behoefte, de mogelijkheid geschapen meer warmte toe te voeren.

De aanleg van een elektrische verwarming is betrekkelijk eenvoudig. De kosten zijn in vergelijking met de centrale verwarming veel lager.

In de zeer kleine, z.g. kamerkasjes met een inhoud van ong. één kub. meter, kan men volstaan met het aanbrengen van één of meer (al naar behoefte) kooldraadlampen van ongeveer 8 N.K. Heeft men hinder van de brandende lampen dan kunnen deze zwart gelakt worden. De oplossing voor deze kleine kasjes is dus al zeer eenvoudig.

Voor de verwarming van tabletten in de winter kan men gebruik maken van bodemverwarming al of niet in combinatie met ruimteverwarming.

De ruimteverwarming in de kas kan op tweeërlei wijze worden opgelost.

1) Door het plaatsen van z.g. ribbenbuiskachels, dat zijn geheel gesloten buizen met koelribben. In de buis is het verwarmingselement aangebracht. De max. temperatuur, welke de ribbenbuiskachels bereiken, is ongeveer 75 graden Celsius. Open straalkachels zijn niet aan te bevelen, met het oog op brandgevaar.

2) Door gebruik te maken van een verwarmingskabel, de z.g. ozurietkabel. Dit is een kabel van speciale samenstelling. Inplaats van een koperen stroomgeleider, waarbij de wärnteontwikkeling zoveel mogelijk wordt tegengegaan, wordt als stroomgeleider een weerstanddraad gebruikt, welke zodanig gekozen wordt, dat de gestelde temperatuur niet overschreden wordt. Deze weerstanddraad is geïsoleerd door een speciaal geprepareerde gummilaag, welke tegen warmte bestand is; het z.g. Ozuriet. Als bescherming tegen mechanische beschadiging is een loodmantel om de ozurietlaag aangebracht. De praktische toepassing van deze verwarmingskabel is zeer eenvoudig. Door middel van beugeltjes wordt zij op korte afstand van de muur bevestigd.

Deze beide toepassingen vereisen een netspanning van 220 of 127 volt. In de tabletten, waaraan wij dikwijls staan te werken, is het aanwezig zijn van een

spanning van 220 volt uit veiligheidsoverwegingen niet aan te bevelen. Daarom moet voor verwarming in of boven de tabletten een lage spanning toegepast worden door tussenschakeling van een transformator. Deze spanning mag niet meer dan 30 volt bedragen.

Hierbij worden voor ons doel nieuwe mogelijkheden geschapen.

1) Als verwarmingsdraad kan bij toepassing van lage spanning ijzerdraad gebruikt worden; 2) de verwarmingsinstallatie in het tablet en de bodemverwarming in de kas kan voor een zeer belangrijk gedeelte door ons zelf gemaakt worden, al is hierbij dan enige voorlichting nodig; 3) het nodige materiaal is ook nu te verkrijgen.

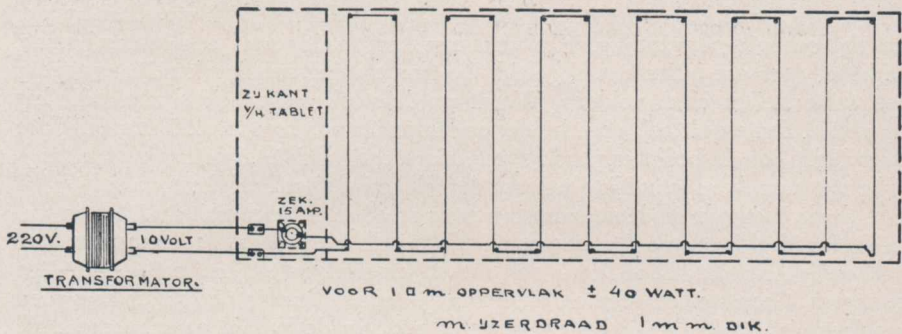

FIG. I.

De bedoeling is de tabletten zodanig te verwarmen, dat geen gevaar voor vorstschade ontstaat. De temperatuur behoeft daarom niet hoger te zijn dan 4—5 gr. C. Het is zelfs gewenst niet hoger te gaan met de temperatuur daar anders de planten neiging vertonen om te gaan groeien.

Om van de warmte zoveel mogelijk profijt te trekken wordt boven het tablet een kap gemaakt van glas (als dit weer wat ruimer voorhanden is); van papier kan het ook. Bijv. zoals fig. 2 aangeeft. De opstijgende warmte uit het tablet wordt nu onder de kap vastgehouden. Het is nu zaak te zorgen, dat de temperatuur niet te hoog oploopt. Dit kan op twee manieren gebeuren, nl. door a) het vermogen van de verwarmingsdraad zodanig laag te nemen, dat geen verdere temperatuursverhoging optreedt dan 5 gr. C.; b) door een temp.schakelaar welke, ingesteld op 5 gr. C. de elektrische stroom uitschakelt.

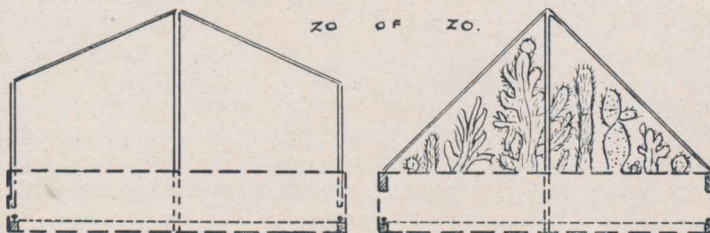

FIG. 2

De montage van een verwarmingsdraad is aangegeven door fig. I. De vorm van het tablet is niet van belang, het kan in elk tablet gemaakt worden. Voor een tablet van 1 m² oppervlak is ongeveer 40 watt nodig. Hiervoor wordt gebruik

gemaakt van ijzerdraad met een diameter van 1 m.m. en 13 meter lang. De transformator moet dan berekend zijn voor een secundaire spanning van 10 volt en het vermogen dat de transformator kan leveren ong. 100 watt. De einden van het ijzerdraad worden door de wand van het tablet naar buiten gevoerd en op een klemblokje vastgeschroefd. Voor het geval dat door een of andere oorzaak de stroom in de verwarmingsdraad te hoog wordt, is hiervoor een zekering geplaatst, welke bij overschrijding van de gestelde waarde doorsmelt. Het plaatsen van de zekering is aangegeven in fig. 1. Van het klemblokje gaat een snoer naar de aansluiting van 10 volt op de transformator. De 220 volt aansluiting kan geschieden via een stopcontact van de huisinstallatie.

De bodemverwarming voor de broeikas is in principe gelijk aan die voor tabletten, doch hierover in een volgend nummer van ons tijdschrift, waarbij dan tevens een voorbeeld gegeven zal worden voor het verwarmen van een broeikas.

Waar voor elk geval afzonderlijke gegevens gelden in verband met de afmeting van het tablet is het niet goed mogelijk in deze beschrijving meer technische gegevens te verstrekken.

Wie nog inlichtingen wenst omtrent het bovenstaande, schrijve met bijvoeging van een postzegel voor antwoord, aan ondergetekende,

R. DRAAISMA,

Veeteeltstraat 141, A'dam-Oost.

Oplossing van „Wat is het?”

Het aantal deelnemers aan de prijsvraag was enigszins teleurstellend, bovendien heeft geen der inzenders de oplossing gevonden. Het spijt ons, dat wij geen der prijzen (1ste prijs een gratis retourvlucht per K.L.M. naar het land van herkomst van de plant op de foto!) hebben kunnen uitreiken.

De foto stelt voor de stam van *Othonna Herrei* Pillans, afgebeeld in Jacobsen's Succulent Plants en in Desert Plant Life.

Het geslacht *Othonna* bestaat uit vele, in bouw zeer uiteenlopende soorten, de bekendste in onze verzamelingen is *Oth. crassifolia*. Deze planten behoren tot de familie der Composieten. Naar onze persoonlijke smaak is *Oth. Herrei* een der wonderlijkste en fraaiste van alle succulente planten. Wij hopen binnenkort een artikel te kunnen plaatsen van de hand van de Heer H. H e r r e, de vinder van deze plant, die toen hij haar vond eerst dacht met een *Caralluma* te doen te hebben. Dit was ook de mening van de Heer W. v a n D i j k, Overveen; Dr. E. J o a k i m, Villeneuve Zwitserland dacht, dat het een vergroting was van een lid van *Euphorbia viperina*; de Heer H. v a n d e r V e l d e, den Haag, was de mening toegeedaan, dat het de stam is van *Cotyledon calcaioides*.

Gezien het feit, dat de heer H e r r e de plant voor een *Caralluma* heeft gehouden, hebben wij gemeend, dat de oplossing van de heer v a n D i j k wel voor een troostprijs in aanmerking mocht komen.

Enkele dagen na het verschijnen van ons tijdschrift brachten leden van de afd. Amsterdam een bezoek aan de Hortus Botanicus, waar deze plant omstreeks die tijd elk jaar met haar typisch gevormde bladeren en fraai gekleurde gele bloempjes staat te prijken. Ik zou toch wel eens willen weten, wát de Amsterdammers eigenlijk wel die Zondagmorgen in de cactuskas hebben uitgevoerd! Waarom niet wat meer belangstelling getoond óók voor planten die men zelf niet heeft? Red.

Reisindrucken van een Cactusliefhebber in Italië

door J. A. Janse

Het is geen wonder, dat het zonnige Italië, dat aan elke toerist zoveel natuurschoon te genieten geeft, op de cactusliefhebbers een bijzondere bekoring uitoefent. Ik wil hier slechts een kort verslag geven van de meest interessante dingen, die mijn aandacht hebben getrokken.

Capri: Vóór alles zou ik van dit sprookjesachtig mooie eiland willen vertellen, dat het in December van het vorig jaar, toen Holland reeds in de strenge greep van Koning Winter gekluisterd was, nog een zomerse indruk maakte. Het meest interessante voor mij was de in het wild groeiende *Euph. dendroides* L, een struikje met dunne twijgen, dicht bezet met langwerpige bladeren. Het bloeit pas in de late winter, terwijl het 's zomers kaal is. Deze soort komt op Capri voor op de zonnige, rotsachtige kust en is daar zeer algemeen. Volgens Berger komt deze plant overal langs de Middellandse Zeekust voor, doch ik zag haar aan de Golf van Napels nergens. Verwilderd komen hier ook enkele Afrikaanse Aloë's voor, o.a. *A. saponaria* met prachtige oranje-rode rechtopstaande bloemtrossen.

Rome: De Botanische Tuin te Rome maakt een enigszins verwaarloosde indruk, doch door het gunstige klimaat gedijen vele succulenten die buiten geplant zijn, er goed. De collectie bevat enkele mooie soorten, ik noteerde o.a. een exemplaar van *Euph. abyssinica* R. van 3½ Meter hoogte. Toevallig leerde ik hier een cactusliefhebber kennen, Prof. von Hertling, professor in de Kerkgeschiedenis, die een mooie collectie met zorg bijeengebracht heeft. Hij nodigde mij tot een bezichtiging uit en ik vond er een aardige verzameling *Opuntia*'s, bloeiende *Echinopsis*, een aantal *Stapelia*'s met hun karakteristieke rechtopstaande vruchten, die later hun talrijke pluizige zaden wijd en zijd verspreiden. 's Zomers (d.w.z. van Maart-Nov.) blijven alle planten buiten, alleen in de diepste wintermaanden

BIJ DE FOTO'S:

links: *Cer. peruvianus f. monstr.*

rechts: *Euph. Caput Medusae.*

gaan de teerdere soorten naar binnen. Hebben wij vaak gebrek aan zon, hier krijgen ze wel eens te veel van het goede en alleen door regelmatig en rijkelijk gieten kan men de planten in de zomer goedhouden.

Prachtig zijn enkele zeer grote cactussen in de tuin van de „Villa Serventi”, Via Casilina, een oude Romeinse buitenplaats, thans een kwekerij. Een rotscactus (*C. peruv. monstrosus*) zag ik van bijna 3 M. hoogte en een *Opuntia tunicata* van bijna 2 M.

Riviera: In San Remo bezichtigde ik ten eerste de mooie cactuskwekerij van de fa. Stern, een Zwitser, die reeds vele jaren deze speciale cultuur beoefent. Prachtige grote exemplaren zijn hier te zien, o.a. een *Ech. Grusonii* van 75 cm. middellijn. Daar succulenten in Italië veel voor tuinbeplanting worden gebruikt, ziet men vaak grote exemplaren, die in verhouding tot wat wij gewend zijn, niet duur zijn. Ik kwam in het gelukkige bezit van enkele interessante *Euphorbia*'s, *E. Ammak* met prachtige lange bruine doornen, *E. Erythraea* met golvende kanten en *E. xylophylloides* Broign. een zeer eigenaardige soort met platte phyllocladiën, die enigszins aan een *Phyllocactus* doet denken.

La Mortola: Niemand die de Italiaanse Riviera Ponente bezoekt mag verzuimen dit prachtige landgoed te bezichtigen, waaraan voor altijd de naam van Alwin Berger verbonden zal blijven, die aan deze plantentuin van 1908—1915 als curator werkzaam was. ¹⁾ Het is wel jammer, dat van de uiterst belangrijke collecties, die deze hoogst verdienstelijke botanicus bijeengebracht heeft, weinig meer over is; vooral de gebeurtenissen gedurende de laatste wereldoorlog, toen La Mortola enige tijd het mikpunt der vijandelijke artillerie was, hebben een nauwelijks te herstellen schade aangebracht en o.a. het glas van de kassen vernield, zodat de tere gewassen verloren zijn gegaan. Dit neemt niet weg, dat er nog een zeer bezienswaardige collectie in de volle grond gekweekt wordt, prachtige grote Agaven, deels in bloei, Aloë's en grote cactussen, o.a. een mooie groep *E. Grusonii*, *Ferocactus*-soorten, prachtige *Euphorbia*'s etc. Ik noteerde een mooi ontwikkeld exemplaar van *E. Caput-Medusae*, dat de natuurlijke groeiwijze vertoonde, nl. de hoofdstam geheel in de grond verborgen, en de talrijke zijtakken dicht open tui de grond oprijzend. Het stemt tot vreugde, dat de tegenwoordige bezitter Lady Dorothy Hanbury alles in het werk stelt om deze unieke plantenverzameling, die bijeengebracht is op een der mooiste plekjes van de Italiaanse Riviera, weer in haar oude glorie te herstellen.

„Uit eigen ervaring”.

Wanneer men bij het zaaien van succulenten geen of slechts een gering succes heeft, wordt dit in 9 van de 10 gevallen aan het zaad geweten. De ervaring heeft mij echter geleerd, dat het al of niet welslagen in 99 van de 100 gevallen aan het zaaien, d.w.z. aan de behandeling van het zaad of de verzorging van de juist ontkiemde zaden te wijten is.

Ik ga met deze bewering niet over ijs van één nacht. Mijn ondervinding op dit gebied is minstens 15 jaar oud en dateert uit de tijd, toen ik voor de eerste maal op een kringbijeenkomst in Den Haag zaad heb verkocht. Eerst gaven wij het zaad cadeau; toen hoorden wij nooit klachten; een gegeven paard ziet men nu

¹⁾ Voor een uitvoerige beschrijving van La Mortola zie men Succ. Vol. 12 (1930) p. 165 e.v.

eenmaal niet in de bek, doch daarna gingen wij het zaad verkopen ten bate van de kas van de kring. Het eerste zaad, dat ik verkocht voor 10 cent het pakje was Stapeliazaad, afkomstig van een van mijn eigen planten.

Op de volgende vergadering kwam er een lid naar mij toe die zeide: „U had dat zaad niet mogen verkopen, want het is steriel” en hij liet doorschemeren, dat hij vond, dat ik het ontvangen geld terug moest geven. Omdat ik daar niets voor voelde, zeide ik: „Het spijt mij, dat ik steriel zaad heb verkocht. U moet dat dubbeltje maar beschouwen als een offer op het altaar van de kring”, waarop hij ontevreden zijns wegs ging. Onmiddellijk daarop sprak mij een ander lid aan, deze vertelde: „Dat zaad van U is wonderlijk kiemkrachtig; er staat op het pakje 20 zaden en ik heb 25 plantjes. Natuurlijk vroeg ik toen: „Gaat U alstublieft eens aan die meneer vertellen, die zoëven met mij sprak.” Hetgeen geschiedde. De naam van de onfortuinlijke zaaier ben ik allang vergeten; de goede zaaier was de heer Lindeyer, die toen ter tijd zijn sporen op succulentengebied al had verdiend.

Zo was het 15 jaar geleden en zo is het tot heden gebleven, de een heeft steeds succes met het zaaien, de ander brengt er niets of weinig van terecht. Het laatste jaar verkocht ik *Astrophytum*zaad. Enkele leden schreven, dat er van dit zaad niets was opgekomen, de Heer Bommeljé, Voorzitter van de afd. Den Haag, schreef mij: „De zaden, die U mij zond, zijn prachtig opgekomen, als ik ze kan houden is het een mooie uitbreiding van mijn *Astrophytum*-sortiment.” Een ander had klachten over het *Leninghausi*zaad. De Heer J. Noirot, secretaris van de *Pereskia*-club te Antwerpen, schreef: „Het *Leningshaussi*zaad, dat ik van U kreeg, is werkelijk het grootste succes geworden van mijn zaai-experimenten van dit jaar. De oogst is 80 gezonde zaailingen! Het kiemde reeds na 24 uur in mijn zaai-toestel. Ook de *Lithops*en doen het schitterend, ik heb nooit geweten, dat mimicy zaaien zo'n succes kon hebben.”

Zaaien is de mooiste manier om een verzameling uit te brengen, maar zaaien moet men leren en alleen door ondervinding wordt men een meester in de kunst. Voor het ontkiemen van de ene soort is meer vocht of een hogere temperatuur nodig dan voor de andere. Dit geldt voor alle planten en zeker voor succulenten, die uit de meest uiteenlopende streken van de wereld afkomstig zijn. Jeugdige cactussen houden van gespannen lucht, pas ontkiemde Mesems kunnen daar niet goed tegen. Zo zijn er vele kleine invloeden, die van grote invloed zijn op het resultaat van het zaaien.

Wat voor alle soorten nodig is, dat is oplettendheid en geduld. Zorg er voor, dat het zaad en de pas ontkiemde plantjes nooit tè nat, nooit tè koud, nooit tè droog en nooit tè heet staan. Er zijn zaden, die evenveel uren nodig hebben om te ontkiemen als andere dagen of weken. De zaden van eenzelfde soort ontkiemen bijna nooit alle tegelijk. Er zijn soorten, die zó onregelmatig opkomen, dat men al plantjes kan verspenen terwijl er ook nog pas ontkiemde zaden in het bakje te vinden zijn.

Het is verstandig niet te vroeg te zaaien, als men niet over ondervinding, een goed verwarmbare ruimte of een zaai-inrichting met bodemwarmte beschikken kan. Men mag ook niet te laat zaaien, want dan zijn de plantjes nog te klein als de winter in aantocht is. In de herfst groeien zaailingen niet veel meer.

De meeste cactuszaden hebben geen bijzonder hoge temperatuur nodig om te ontkiemen, n.l. 20° C tot 30° C. Deze temperatuur bereikt men gemakkelijk in een verwarmde kamer op een zonnig plaatsje in de vensterbank op het eind van Maart of in April; 's nachts moet men dan de zaadbakjes van het venster ver-

wijderen. In de goede oude tijd, toen 's nachts de kachel aan bleef, kon men in de huiskamer omstreeks 15 Februari Mesems zaaien, nu doet men beter tot half Maart te wachten. Zonder kunstmatige warmte moet men in een onverwarmd vertrek of een niet verwarmde kas niet met zaaien beginnen voor April en dan nog alleen bij gunstig weer. Mesems hebben om te ontkiemen ook ongeveer 20° C. nodig. De temperatuur mag 's nachts niet veel onder 15° C. dalen.

Tenslotte moet mij nog iets van het hart. In 1947 hebben 56 personen zaad besteld van de aanbieding in ons orgaan. Bij dit aantal waren precies 12 nieuwe adressen, de anderen waren alle mijn bekende oude klanten.

Leden, die nog nooit van de zaadaanbieding profiteerden: hebt vertrouwen in het zaad en hebt vertrouwen in Uw bekwaamheid om het zaaien tot een succes te maken.

J. J. E. v. d. THOORN.

Boekbespreking.

The Succulent Euphorbiae (Southern Africa) By Alain White, R. Allen Dyer, Boyd L. Sloane. Printed in U.S.A. 1941 Pasadena, California by Scott E. Haselton at Abbey Garden Press. Verkrijgbaar bij Abbey Garden Press, Box 101, Pasadena, California, U.S.A. Prijs \$ 12.50, bestaande uit 2 delen in 4° met 26 gekleurde platen en 1102 illustraties.

Na Schumann's *Gesamtbeschreibung der Kakteen* verscheen Britton and Rose *Cactaceae*, na Brown, Tischer en Karsten *Mesembryanthema* zal er een werk uitsluitend behandelende de *Lithops* door prof. Nel komen.

The *Stapelieae* door White en Sloane met de belangrijke inhoud en de overweldigende rijkdom van foto's en tekeningen ten getale van 1236 wordt door *The Succulent Euphorbiae* op waardige wijze gevolgd. Het zijn monumenten, die een blijvende herinnering zullen vormen aan de planten, die in dit werk beschreven worden, planten, die misschien gedoemd zijn om in de natuur te verdwijnen en waarbij de huidige kennis van die planten voor altijd wordt vastgelegd. Alhoewel de verschijning van dit werk reeds 7 jaar geleden plaats vond, is het toch voor ons nog betrekkelijk nieuw, daar de oorlog ons belette met de nieuwe literatuur kennis te maken. Van al de nieuwe werken, die in die oorlogsperiode in de Verenigde Staten het licht zagen, is *The Succulent Euphorbiae* ongetwijfeld een der allerbelangrijkste, niet alleen omdat het een zo volledig mogelijk monographisch opgezet werk is, doch ook omdat het een zeer interessante plantengroep betreft, die vaak veel te stiefmoederlijk behandeld werd. Alwin Berger schonk ons in 1907 zijn kleine werkje „*Sukkulente Euphorbien*“ dat, hoe verdienstelijk het ook is, lang niet meer up to date is, daar sindsdien zoveel nieuwe planten in Zuid-Afrika ontdekt zijn. N. E. Brown bewerkte in de *Flora Capensis* de *Euphorbiaceae* (verschenen 1925) doch dit werk, dat niet geïllustreerd is, kan niet als liefhebbers werk gelden, terwijl toen bovendien vele soorten slechts als gedroogde herbarium-exemplaren bekend waren. Het laatste werk van White-Dyer-Sloane bestaat uit twee delen, geeft naast uitvoerige duidelijke beschrijvingen ook een schat van mooie afbeeldingen, zowel natuur-opnamen als foto's van cultuurexemplaren; daarbij een aantal duidelijke schetstekeningen en een 26-tal mooie gekleurde platen.

De tekst is ook voor de ontwikkelde liefhebber zeer bevattelijk. Een determinatietabel stelt ons in staat de planten te determineren, hetgeen evenwel niet zo gemakkelijk is als het er op het eerste gezicht uitziet. Doch in ieder geval brengt zij de liefhebber wel in de buurt van die soorten, waarbij het te determineren

exemplaar thuishoort en kan men dan door nauwkeurige vergelijking der soortbeschrijvingen verder komen, waarbij ook de fraaie afbeeldingen goede diensten bewijzen.

Naast een uiteraard enigszins droge tekst bevat het werk een schat van interessante gegevens, niet alleen in de inleidende hoofdstukken over oecologie, morfologie en geschiedenis, doch ook achter elke soortbeschrijving.

Wij kunnen het werk daarom niet genoeg aanbevelen aan allen die in Euphorbia's geïnteresseerd zijn. Ondanks dit alles mene men niet, dat hiermede de studie der systematiek der Euphorbia's voorlopig beëindigd is! Integendeel, tal van vragen zijn nog onopgelost, doch niemand meer dan hij, die zich met deze studie bezighoudt, kan beter beseffen, dat dit terrein feitelijk nooit afgesloten wordt, dat steeds nieuwe gezichtspunten oprijzen, waarmede ons inzicht zich steeds meer verdiept.

Voor het moeizame compilatiewerk, dat de schrijvers zich getroost hebben, moet men de grootste bewondering hebben en vooral voor hen, die niet de beschikking hebben over een uitgebreide bibliotheek, zal het werk een buitengewoon waardevolle leidraad zijn bij het bestuderen van deze uitermate belangwekkende plantengroep.

J. A. JANSE.

Mammillaria's

door E. Shurly

(Vervolg)

Stengel: de vorm hiervan is voldoende behandeld in Britton & Rose's definitie van het geslacht, doch een belangrijk kenmerk is de groeiwijze. De gewone indeling is „enkelvoudig” en „kussenvormend”, waarbij soms nog de groep „vorkachtig vertakt” (dichotoom) wordt gevoegd. „Enkelvoudig” betekent, dat een plant nooit zijsspruiten vormt, zij plant zich voort door zaden. In Haworth's dagen werden de Mammillaria's verdeeld in „enkelvoudige” en „spruitende”; de eerste hebben nooit zijsspruiten (vandaar „simplex”) terwijl de andere deze overvloedig vormen (vandaar „prolifera”). Het is mogelijk, dat deze auteurs een verdeling van het geslacht in „spruiters” en „niet-spruiters” als „kenmerk” voorzweefde meer dan als „naamgeving”.

„Dichotoom” betekent, dat bij sommige planten zoals *M. Parkinsonii*, in plaats van normale zijsspruiten, de kop zich verdeelt in twee koppen.

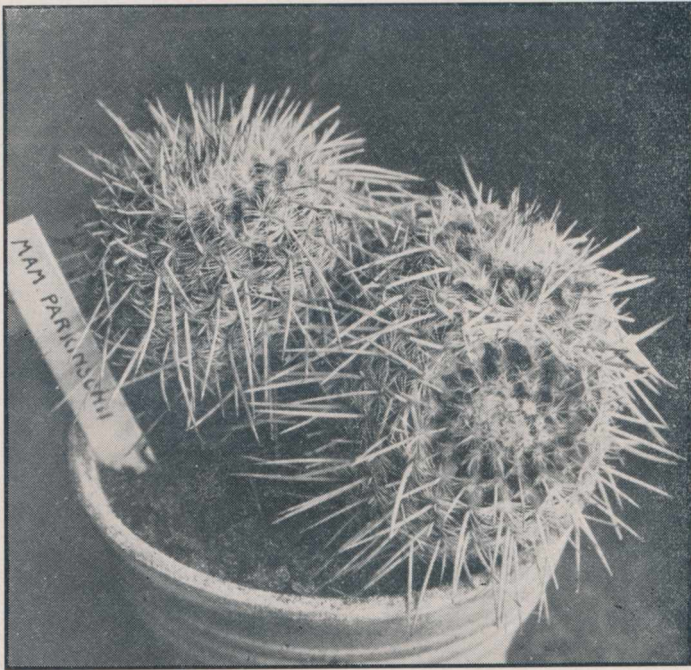
Aan deze groepen zou ik nog een andere groep willen toevoegen, n.l. „twin”. Sommige planten zijn kussenvormend (caespitosa) op de gewone wijze, andere verdelen zich als de vingers van een hand, zoals bijv. *Mam. elongata*.

Om deze redenen zou men de planten naar de groeiwijze kunnen verdelen als volgt:

1) enkelvoudig, 2) kussenvormend (alle of zekere delen v. d. plant), 3) „twin” (de planten met zijtakken als vinger van een hand) en 4) „dichotoom” of vorkvormig vertakt.

Tuberkels: Deze organen kunnen naar hun vorm in verschillende groepen worden verdeeld, doch een oppervlakkige studie zal hen verdelen in „cylindrische” en „terete”. Het zal blijken, dat alle vormen, die anders zijn dan „cylindrisch”, slechts variaties zijn van „terete”.

De enige mogelijke uitzondering is die welke „gedrukt” genoemd wordt, doch wanneer men „gedrukte” tuberkels onderzoekt, dan blijkt het, dat zij de rolronde zó benaderen en hun vorm een gelijke rol vervult, dat ik ze in de „terete” sectie heb ingelast. Cylindrische tuberkels worden gevonden bij planten met penwortels. De rechte opstaande zijkanten van de geheel ronde cilindrische tuberkels houden de regen niet op, terwijl de „terete” gevormde tuberkels schuin aflopen en de regen ophouden, die van de plant afgehouden wordt. Ik beveel een vergelijking aan van *M. magnimamma* en *Wildiana*. Bij *magnimamma* zijn de tuberkels „terete” ver van elkaar staand en de voet van de plant is in de grond gedrukt,

Mam. Parkinsonii

(foto: Ed. Becht)

zodat regen die van de plant afdruipt niet direct de wortels bereikt, daar de wortel niet van het penworteltype is, waardoor de regen, om zo te zeggen, van de wortels wordt afgehouden en overtollige regen wordt afgevoerd in de poreuze grond en dus het blijven staan van vocht wordt voorkomen, alhoewel de wortel al het voedsel in oplossing heeft opgenomen, dat nodig was. Deze „open” typen van *Mammillaria*'s hebben geen penwortels.

Aan de andere kant heeft *M. Wildiana* cilindrische tuberkels, dicht opeen geplaatst en de voet van de plant is afgerond en is niet in de grond gedrukt, zodat het water langs de stam kan passeren en de penwortel direct bereikt. Zelfs in gevallen wanneer de plant niet in de grond hurkt, bereikt de grote tandvormige penwortel de zijden van de stam, de plant in staat stellend zoveel mogelijk van het afdruipende vocht op te nemen. *Wildiana* is harig, terwijl *magnimamma* dat niet is. De haren hinderen niet in de landstreek van *Wildiana*, waar regen over-

vloedig is, doch de haren houden iets van de regen vast, die anders verloren zou gaan, terwijl zij het afvloeien van de regen niet belemmeren, ja zelfs nog meer vocht verzamelen, dat snel wordt verbruikt. Wij willen er op wijzen, dat de wortels het vocht opzamelen door capillaire opzuiging, dat wil zeggen, dat de regen kleine aarddeeltjes omsluit; het opzuigen van water door het dichtstbijzijnde aarddeeltje heeft tengevolge, dat als een kralensnoer het water van de verder afliggende deeltjes begint toe te vloeien tot de opzuiging ophoudt wanneer de plant verzadigd is. Het vrije water tussen de aarddeeltjes wordt niet door de wortels opgenomen, zodat hieruit blijkt, dat grond met water doortrokken geen waarde voor de plant heeft.

Oksels: de ruimte tussen de voet van de tuberkels. Het is gewoonlijk de plaats, waar in verschillende hoeveelheden haren voorkomen; dikwijls zijn er ook enkele borstels. Wanneer de planten leven op een groeiplaats waar een overvloed van water is, dan kan men waarnemen, dat de oksels naakt of slechts spaarszaam behaard zijn. Op droge groeiplaatsen nemen de haren en borstels toe totdat bij sommige soorten de gehele ruimte is ongevuld zoals bij *M. bombycina*. Op de tuberkels, okselharen en borstels, doorns, etc. worden aldoor zeer kleine haren gevonden, die hun rol spelen in de voedsleconomie van de plant.

(Wordt vervolgd)

Verenigingsnieuws :

Kring 's-Gravenhage. Voor de vergaderingen worden voortaan geen persoonlijke convocaties meer verzonden.

Donderdag 19 Februari wordt ieder verzocht aanwezig te zijn in Hotel Carlton, Boschlaan 1, waar verder iedere 3e (derde) Donderdag der maand, om 8 uur, zal worden vergaderd.

Daar in de volgende maanden telkens de plannen voor de a.s. Algemene Vergadering met Congres en de Tentoonstelling ter sprake zullen komen is het dringend gewenst, dat ieder zo trouw mogelijk alle bijeenkomsten bezoekt.

HET KRINGBESTUUR.

Adressen Hoofdbestuur :

A. F. H. BUINING, „Hohorst”, Hamersveld (Utr.), Voorzitter.

G. J. MOL, Mr. P. N. Arntzeniusweg 94, Amsterdam, 2e Voorzitter.

Mevr. J. GRULLEMANS v. BERGHEM, Heereweg 19, Lisse, Secretaresse.

Mej. J. J. E. v. d. THOORN, Elburgerweg 57, Apeldoorn, 2e Secretaresse.

G. D. DUURSMA, „Vijversberg”, Rijperkerk, Fr., Penningmeester, Postgiro

J. A. JANSE, Loosterweg III no. 1, Hillegom.

no. 133550.

J. A. WAKKA, Heerengracht 58, Zaandam.

A. J. J. v. HOORN, Kruisstraat 60, Eindhoven.

Redacteur: A. J. A. UITEWAAL, Alex. Boersstraat 25hs, Amsterdam.

Bibliotheek: Mevr. L. W. BUINING-KROEZE, Hamersveld (Utr.).

Ruil- en Verkoopaanbiedingen

Voor de meestbiedende te koop: Succulenta, jaargang 3 t.m. 10 in kartonnen band. Succulenta, jaargang 11, 12, 13 (met uitz. van no. 6), 14 t/m 16 in afleveringen. Aanbiedingen aan J. Lagendijk, Amsterdamscheweg 155, Amstelveen.

Het secretariaat is dringend verlegen om de navolgende nummers van het tijdschrift „Cactussen en Vetplanten”, 1935, no. 1 en 2 (1ste jaargang); 1941, no. 1 en 4 (7de jaargang); 1942, no. 3 (8ste jaargang). Wie kan helpen? Eventueel in ruil voor zaden of planten. Aanbiedingen aan de secretaresse, Mevr. Grullermans, Heereweg 19, Lisse.

In ruil aangeboden: *Ech. Ottonis*; *Mam. glochidiata*, *erythrosperma*, *gracilis*, *gracilis pulchella*, *pygmaea*, *pusilla*, *camptotricha*, *rufocrocea*, *densa*; *Echinocer. procumbens*, *stramineus*; *Op. cylindrica* f. *cristata*; *Cer. peruvianus glauca* f. *cris*; *Haw. fasciata*; *A. spiralis*; *Rhipsalidopsis rosea*; diverse soorten *Crassula*, *Mesembr.*, *Sedum*, *Adromischus*, *Cotyledon*, *Echeveria* en *Opuntia*.

Gevraagd: *Lithops*, *Conophytums* e.a. ultra-succulenten, *Mammillaria's*, *Rebutia's*, etc. D. Meijer, Klokstraat 13, Leeuwarden.

Mej. H. C. Hilvers, Barchemscheweg 44, Lochem, biedt te koop aan een cactuskasje, in prima staat, 84 x 53 x 50 cm.

Mutaties Ledenlijst

NIEUWE LEDEN

D. F. Zwama, Kelders 3, Leeuwarden.

Mevr. N. T. H. de With-Schulte, Witte Singel 8, Leiden.

J. R. P. van Hoey Smith, Straatweg 164, Hillegersberg.

P. A. Florschütz, Oosterstraat 3, Utrecht.

J. Vermeulen, Lauriergracht 29, Amsterdam-C.

M. Cator, Pieter Baststraat 20, Amsterdam-Z.

J. A. v. Willigen, Zeeweg 291, IJmuiden-O.

P. C. Hutchison, 2606 Bancroft Way, Berkeley 4, Calif., U.S.A.

F. Schmol, Cadereyta, Qro., Mexico.

W. Taylor Marshall, Box 647, Tempe, Arizona, U.S.A.

W. Jansen, Oude Graafscheweg 214, Nijmegen.

Mevr. v. d. Plas-Langeveld, Oude Graafscheweg 218, Nijmegen.

Mevr. A. Weers-Lijding, Kastanjelaan 40, Nijmegen.

Mevr. Monshouwer-Gerritsen, Vermeerstraat 3, Nijmegen.

G. Dorestadt, Sparrestraat 16, Nijmegen.

P. v. d. Broek, Sweelinckstraat 6, Nijmegen.

D. J. Romeijn, Hortulanus, Nieuwe Gracht 195, Utrecht.

ADRESWIJZIGINGEN

G. Stunnenberg, voorheen Nijmegen, Willemsweg 166, thans Nijmegen, Huize Levensavond, Kwakkenbergweg.

F. J. Togni, voorheen Voorschoten, Haagwijk 4, thans Leidschendam, Prinses Julianaweg 88.

A. Vere†st, voorheen Antwerpen, Lange Leemstraat 131, thans Antwerpen, Verdussenstraat 9.

C. van der Sluys, voorheen Sydney (Austr.) 255 A George Street, thans c/o Mr. F. Tomaine, Wattle Road, Brookvale, Australia.

Dr. J. Zeven, voorheen Alkmaar, Spoorstraat 13, thans Heiloo, Laan van Foreest E 68.

Mej. L. Roskam, voorheen Westenhofte I 169, post Zwolle, thans Zwolle, Vondelkade 24.

Zaad-aanbieding ten bate van het Clichéfonds:

30	Lithops Peersii	f 0.20	× 53	Lithops rugosa	„ 0.20
31	„ Marthae (inornata)	„ 0.25	54	„ Lesliei	„ 0.20
32	„ Aucampiae	„ 0.20	55	„ terricolor	„ 0.20
33	„ Lerichiana	„ 0.20	56	„ Helmutii	„ 0.20
34	„ Edithae	„ 0.25	57	„ kunjasensis	„ 0.20
35	„ olivacea	„ 0.20	× 58	„ Meyeri	„ 0.25
× 36	„ Comptonii	„ 0.20	59	„ karasmontana	„ 0.20
× 37	„ salicola	„ 0.30	× 60	„ floris albis	„ 0.20
× 38	„ opalina	„ 0.20	61	„ Erniana	„ 0.20
39	„ Elisabethae	„ 0.25	62	„ kuibisensis	„ 0.20
40	„ mickbergensis	„ 0.20	63	„ pulmonuncula	„ 0.20
41	„ Bromfieldii	„ 0.30	64	„ Otzeniana	„ 0.30
× 42	„ Herrei	„ 0.20	× 65	„ Vanzylii	„ 0.20
× 43	„ localis	„ 0.30	× 66	Titanopsis calcarea	„ 0.30
× 44	„ Fülleri	„ 0.20	× 67	Lapidaria Margaretae	„ 0.30
× 45	„ fulviceps	„ 0.20	× 68	Dinteranthus microsperma	„ 0.20
46	„ Mennellii	„ 0.30	69	„ inexpectatus	„ 0.20
47	„ turbiniformis	„ 0.25	70	„ Pole Evansii	„ 0.30
× 48	„ Triebneri	„ 0.20	× 71	„ puberulus	„ 0.30
49	„ umdausensis	„ 0.20	72	Pleiospilos Hilmari	„ 0.20
× 50	„ Dinteri	„ 0.30	× 74	Bylia cana	„ 0.20
× 51	„ summittata	„ 0.20	75	Frithia pulchra	„ 0.25
52	„ bella	„ 0.20			

De pakjes bevatten minstens 30 zaden. Toezending volgt na ontvangst van het verschuldigde bedrag, vermeerderd met f 0.15 voor verzendkosten.

Verzoeken het bedrag over te maken per postwissel of door overschrijving of storting op postgirorekening 398972 ten name van mej. J. J. E. van den Thoon te Apeldoorn.

We zullen in het volgende nummer ook cactuszaden kunnen aanbieden.

Brieven betreffende de zaadverkoop richten aan mej. J. J. E. van den Thoon, Elburgerweg 57, Apeldoorn.

Contributie 1948

Gelieve Uw contributie, waarvan het minimum is gesteld op f 4.00, zo spoedig mogelijk te storten op postgiro no. 133550 ten name van Penningmeester Succulenta te Rijperkerk (Fr.). Leden, die in plaatsen wonen, waar afdelingen zijn gevestigd, worden verzocht hun contributie te voldoen aan de penningmeester(esse) van hun afdeling.

Afd. Amersfoort — A. JELLEMA, Celciusstraat 4, Amersfoort.

„ Amsterdam — J. B. JANSEN, Mr. P. N. Arntzeniusweg 70hs, Amsterdam.

„ Deventer — W. H. ANDREE, Langestraat 82, Deventer.

„ 's-Gravenhage — W. H. NOTEBOOM, v. Halewijnlaan 33, Voorburg.

Postrek. 440000.

„ Haarlem — Mevr. VAARBERG v. HELDE, Rijksstraatweg 523, Santpoort.

„ Leiden — B. M. F. PRINS, Tesselschadestraat 1, Leiden.

„ Zaanstreek — Mevr. VAN BEEK, Botenmakersstraat 84, Zaandam.

Succulenten

J. KROON

Cactusweker — Voorschoten

DONKLAAN 17